

Pomoc państwa: Komisja stopniowo wycofuje tymczasowe ramy pomocy państwa w związku z COVID-19

Komisja Europejska stopniowo wycofuje [tymczasowe ramy pomocy państwa](#) przyjęte [19 marca 2020 r.](#) i ostatnio zmienione [18 listopada 2021 r.](#), umożliwiające państwom członkowskim zaradzenie poważnym zaburzeniom gospodarczym w kontekście pandemii koronawirusa. Obowiązywanie tymczasowych ram pomocy państwa w związku z COVID-19 nie zostanie przedłużone poza obecną datę wygaśnięcia, tj. 30 czerwca 2022 r., w odniesieniu do większości udostępnionych narzędzi. Istniejący plan stopniowego wycofywania i przepisów przejściowych nie ulegnie zmianie, w tym możliwość zapewnienia przez państwa członkowskie szczególnych środków wsparcia inwestycji i wypłacalności odpowiednio do 31 grudnia 2022 r. i do 31 grudnia 2023 r., jak zapowiedziano już w listopadzie ubiegłego roku.

Wiceprzewodnicząca wykonawcza Margrethe **Vestager**, która jest odpowiedzialna za politykę konkurencji, powiedziała: *Od samego początku pandemii tymczasowe ramy pomocy państwa w związku z COVID-19 umożliwiły państwom członkowskim terminowe, ukierunkowane i proporcjonalne wsparcie dla przedsiębiorstw znajdujących się w potrzebie, przy jednoczesnym zachowaniu równych warunków działania na jednolitym rynku i utrzymaniu horyzontalnych warunków mających zastosowanie do wszystkich.*

Umożliwiły one państwom członkowskim szybkie i skuteczne działanie w celu udzielenia pomocy przedsiębiorstwom dotkniętym kryzysem, przy jednoczesnym zapewnieniu, aby wsparcie było ograniczone do tych, którzy faktycznie potrzebują pomocy.

Do dziś Komisja przyjęła ponad 1300 decyzji w związku z pandemią koronawirusa, zatwierdzając prawie 950 środków krajowych o szacunkowej łącznej zatwierdzonej kwocie pomocy państwa wynoszącej ponad 3 bln euro. Każda pomoc zatwierdzona do tej pory była konieczna i proporcjonalna. Oczywiście jedna kwestia to kwota pomocy zgłoszonej przez państwa członkowskie i zatwierdzonej przez Komisję, a inna kwestia to pomoc faktycznie wydana. Z danych przekazanych przez państwa członkowskie wynika, że w okresie od połowy marca 2020 r. do końca czerwca 2021 r. z kwoty pomocy wynoszącej ponad 3 bln euro i zatwierdzonej w tym okresie faktycznie wydano około 730 mld euro.

Najważniejsze jest to, że za pośrednictwem tymczasowych ram Komisja opracowała zestaw przepisów horyzontalnych w sposób uwzględniający różnorodność wariantów preferowanych przez państwa członkowskie w celu wspierania ich gospodarek. Korzystając z tych ram udzielono wsparcia przedsiębiorstwom każdej wielkości i potencjalnie ze wszystkich sektorów gospodarki, w tym małym i średnim przedsiębiorstwom, liniom lotniczym i rolnikom, a także wielu innym podmiotom prowadzącym badania i organizującym wydarzenia związane z COVID-19.

Dziś, po ponad dwóch latach, obserwujemy wreszcie ogólną poprawę sytuacji w zakresie kryzysu sanitarnego w Europie - liczba zakażeń COVID-19 znajduje się pod kontrolą, a wskaźnik zaszczepienia jest stosunkowo wysoki. Wraz ze stopniowym znoszeniem środków ograniczających gospodarka europejska poczyniła pierwsze kroki w kierunku wyjścia z kryzysu sanitarnego. Jak stwierdziła Komisja w swoim komunikacie w sprawie kolejnych kroków w odpowiedzi na pandemię COVID-19: takie złagodzenie przepisów stanowi ogromną ulgę również dla naszych gospodarek, ale nie oznacza, że nie powinniśmy zachować czujności.

Poprawa sytuacji gospodarczej w związku ze złagodzeniem ograniczeń jest głównym powodem, dla którego postanowiliśmy nie przedłużać obowiązywania tymczasowych ram pomocy państwa w związku z COVID-19 po 30 czerwca 2022 r., z wyjątkiem środków wsparcia inwestycji i wypłacalności, które będą obowiązywać odpowiednio do 31 grudnia 2022 r. i do 31 grudnia 2023 r., jak przewidziano już w obowiązujących przepisach. Te dwa narzędzia są rzeczywiście bardzo ważne dla ożywienia gospodarki i przyciągnięcia inwestycji prywatnych na rzecz szybszej, bardziej ekologicznej i cyfrowej odbudowy, w związku z czym powinny pozostać do dyspozycji państw członkowskich dłużej niż inne środki.

Pragnę również podkreślić, że stopniowe wycofywanie będzie etapowe i skoordynowane oraz że przedsiębiorstwa dotknięte pandemią nie zostaną nagle odcięte od niezbędnego wsparcia. W tymczasowych ramach pomocy państwa w związku z COVID-19 przewidziano już elastyczne przejście, w szczególności w odniesieniu do opcji konwersji i restrukturyzacji instrumentów dłużnych (np. gwarancji, pożyczek, zaliczek zwrotnych) na inne formy pomocy, takie jak dotacje bezpośrednie, do 30 czerwca 2023 r., z konkretnymi zabezpieczeniami. Jesteśmy gotowi zapewnić państwom członkowskim wszelkie niezbędne wytyczne i wsparcie podczas stopniowego wycofywania. Ponadto Komisja będzie nadal uważnie monitorować

rozwoj sytuacji i w razie potrzeby podejmie szybkie działania.

Z niecierpliwością oczekujemy na zakończenie tej destrukcyjnej pandemii, ale mamy również świadomość, że wojna w Europie przysłała pozytywne sygnały ożywienia gospodarczego. Ukraińcy ponoszą najwyższe koszty bezsensownej i bezprawnej rosyjskiej agresji wobec ich kraju. Jednocześnie powoduje to zakłócenia w gospodarce europejskiej i ma poważny wpływ na ożywienie gospodarcze. Koordynujemy wysiłki na rzecz dalszego wspierania Ukrainy i jej obywateli oraz nakładania surowych sankcji na Federację Rosyjską za tę okrutną i bezwzględną wojnę. Podejmujemy również działania na rzecz złagodzenia skutków gospodarczych tego kryzysu geopolitycznego dla poważnie dotkniętych przedsiębiorstw i sektorów. Każdy kryzys jest jednak inny i wymaga ukierunkowanych środków.

Dlatego też Komisja przyjęła tymczasowe ramy kryzysowe, które zapewniają państwom członkowskim odpowiedni zestaw narzędzi do radzenia sobie ze skutkami obecnego kryzysu geopolitycznego, gwarantując, że przedsiębiorstwom i sektorom poważnie dotkniętym kryzysem udostępniony zostanie odpowiedni poziom wsparcia. Będą one obowiązywały do 31 grudnia 2022 r., a przed tą datą Komisja oceni, czy konieczne jest przedłużenie ich stosowania, przy jednoczesnym utrzymaniu przeglądu treści i zakresu ram w świetle rozwoju sytuacji na rynkach energii, innych rynkach czynników produkcji i ogólnej sytuacji gospodarczej.

Ponadto zgodnie z obowiązującymi unijnymi zasadami dotyczącymi pomocy państwa istnieje wiele innych możliwości, z których państwa członkowskie mogą skorzystać. Są to przykładowo środki zapewniające rekompensatę przedsiębiorstwom za szkody poniesione bezpośrednio w związku z wyjątkowymi okolicznościami lub środki wspierające przedsiębiorstwa mające problemy z płynnością i potrzebujące natychmiastowej pomocy.

Możliwości te, wraz z nowymi tymczasowymi ramami kryzysowymi pozostaną oczywiście dostępne dla państw członkowskich również po wycofaniu tymczasowych ram pomocy państwa w związku z COVID-19.

Kontekst

Tymczasowe ramy pomocy państwa w związku z COVID-19 przyjęto [19 marca 2020 r.](#), a po raz pierwszy zmieniono je [3 kwietnia 2020 r.](#), aby zwiększyć możliwości udzielenia wsparcia publicznego na rzecz badań, testów i produkcji wyrobów służących zwalczaniu pandemii koronawirusa oraz aby chronić miejsca pracy i dalej wspierać gospodarkę. [8 maja 2020 r.](#) Komisja przyjęła drugą zmianę, polegającą na rozszerzeniu zakresu tymczasowych ram pomocy państwa w związku z COVID-19 o środki służące dokapitalizowaniu i środki w formie długu podporządkowanego. [29 czerwca 2020 r.](#) Komisja przyjęła trzecią zmianę, rozszerzającą zakres tymczasowych ram pomocy państwa w związku z COVID-19, aby dalej wspierać mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa i start-upy oraz zachęcić do inwestycji prywatnych. [13 października 2020 r.](#) Komisja przedłużyła obowiązywanie tymczasowych ram pomocy państwa w związku z COVID-19 do 30 czerwca 2021 r. (poza środkami służącymi dokapitalizowaniu, które mogą być przyznawane do 30 września 2021 r.) i umożliwiła państwom członkowskim pokrycie części niepokrytych kosztów stałych ponoszonych przez przedsiębiorstwa dotknięte kryzysem. [28 stycznia 2021 r.](#) Komisja przyjęła piątą zmianę rozszerzającą zakres tymczasowych ram pomocy państwa w związku z COVID-19 przez podwyższenie określonych w nich pułapów oraz dopuszczenie, do końca 2022 r., przekształcenia niektórych instrumentów zwrotnych w dotacje bezpośrednie. [18 listopada 2021 r.](#) Komisja przedłużyła obowiązywanie tymczasowych ram pomocy państwa w związku z COVID-19 do 30 czerwca 2022 r. i wprowadziła dwa nowe środki w celu stworzenia bezpośrednich zachęt dla przyszłościowych inwestycji prywatnych i środków wsparcia wypłacalności na dodatkowy ograniczony okres.

Państwa członkowskie mogą korzystać ze wszystkich elementów tymczasowych ram do 30 czerwca 2022 r. Po tym terminie państwa członkowskie mogą nadal przekształcać pożyczki w ograniczone kwoty pomocy w formie dotacji bezpośrednich, stosując warunki określone w tymczasowych ramach i jeżeli tak przewidziano w ich programach krajowych. Takie przekształcenie może zostać dokonane na ściśle określonych warunkach w celu umorzenia pożyczek lub ich części na korzyść kredytobiorców, którzy nie są w stanie ich spłacić. Podobnie państwa członkowskie mogą również dysponować programami umożliwiającymi restrukturyzację kredytów, na przykład przedłużanie okresu ich trwania lub obniżanie obowiązujących stóp procentowych, w określonych granicach. Ponadto wsparcie inwestycyjne na rzecz trwałej odbudowy będzie możliwe do 31 grudnia 2022 r., a wsparcie wypłacalności – do 31 grudnia 2023 r.

Tymczasowe ramy pomocy państwa w związku z COVID-19 [Pobierz \(113.551 kB - PDF\)](#)

Oświadczenie

12 maja 2022, Bruksela